Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2391

Vragen van het lid **Kuzu** (Groep Kuzu/Öztürk) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de stigmatiserende video van PowNed over de inwoners van de Bijlmer* (ingezonden 9 maart 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Dekker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 25 april 2016).

Vraag 1
Kent u de video «Libelle organiseert eigen Bijlmer-safari» van de omroep PowNed?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2, 3, 4, 5, 6
Wat vindt u van de video en wat voor boodschap gaat er naar uw mening van de video uit over de inwoners van de Bijlmer?
Deelt u de mening dat de video de grens tussen stigmatisering en satire heeft overschreden? Zo nee, waarom niet?
Heeft u begrip voor de geschokte en boze reacties van mensen op de video? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u met deze reacties doen?
Wat vindt u ervan dat in de video bewoners van de Bijlmer worden «gevoerd», dat er wordt gesteld dat «de KFC de grootste hotspot is van de Bijlmer» en dat er wordt gezegd dat de inwoners bij «bling bling gaan graaien»? Is dit naar uw mening stigmatiserend?
Deelt u de mening dat de video bijdraagt aan het klimaat van territoriale stigmatisering van de Bijlmer? Zo ja, wat vindt u hiervan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2, 3, 4, 5, 6
Powned is een omroepvereniging die er om bekend staat dat zij groepen en individuen regelmatig provocerend tegemoet treedt in haar programma's.

[1] http://www.powned.tv/overpowned/aankondiging_studio_powned/2016/03/libelle_organiseert_eigen_bijl.html

ah-tk-20152016-2391
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

Powned beschouwt het programmaonderdeel waar u naar verwijst als een vorm van satire. Zolang daarbij de grenzen van het ontoelaatbare niet worden overschreden, is het een kwestie van individuele smaak of je daar wel of niet van gecharmeerd bent. Je kunt het een aanstootgevende reportage vinden en wijzen op het gevaar dat een dergelijk programma bijdraagt aan negatieve etnische stereotypering waardoor mensen zich gekwetst voelen. Of je kunt het zien als satire. Het is echter niet aan de overheid om een oordeel uit te spreken over het media-aanbod van de publieke media-instellingen.
In de Mediawet 2008 is nadrukkelijk bepaald (artikel 2.88) dat de publieke media-instellingen zelf de vorm en inhoud van het door hen verzorgde media-aanbod bepalen en daar ook zelf verantwoordelijk voor zijn. Deze zogeheten «redactionele autonomie» is een wezenlijk onderdeel van ons omroepbestel en garandeert dat het media-aanbod tot stand komt zonder bemoeienis van de overheid of welke andere partij dan ook.
Als burgers vinden dat zij in de media op ontoelaatbare wijze zijn bejegend of afgebeeld dan kunnen zij verschillende wegen bewandelen om hier iets tegen te doen. Zo heeft onlangs een door Powned geïnterviewde Syrische vluchteling met succes de gang naar de rechter gemaakt om de video waarin hij ten onrechte als homohater is geportretteerd te laten verwijderen.
Indien mensen van mening zijn dat programma's door stigmatisering een discriminerend karakter hebben dan kan daar melding van gedaan worden. Het kabinet tracht de meldingsbereidheid door burgers ten aanzien van discriminatie te versterken en te vergroten, zoals opgenomen in het Nationaal actieprogramma discriminatie, dat op 22 januari 2016 aan uw Kamer is gepresenteerd.[2] Meldingen kunnen onder meer gedaan worden bij de antidiscriminatie-voorzieningen of bij de politie. Op deze manier kunnen degenen die zich schuldig maken aan discriminatie ter verantwoording worden geroepen en als de discriminatie bewezen is, worden aangepakt.

Vraag 7, 8
Deelt u de mening dat de wijze van berichtgeving zoals in de video is gehanteerd niet in overeenstemming is met het door de NPO geformuleerde uitgangspunt «De Nederlandse Publieke Omroep is een bindende factor in onze pluriforme samenleving.»?[3] Zo ja, wat gaat u hieraan doen? Zo nee, waarom niet?
Deelt u de mening dat de wijze van berichtgeving zoals in de video is gehanteerd niet in overeenstemming is met de door de NPO geformuleerde opvatting «Want een echte publieke omroep is een brede omroep, een gemeenschap waarbij alle Nederlanders zich thuis voelen.»?[4] Zo ja, wat gaat u hieraan doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7, 8
Deze uitgangspunten zijn opgenomen in het Concessiebeleidsplan (CBP) 2016–2020 van de NPO en hebben betrekking op het totaal van het media-aanbod van de publieke omroep, niet op individuele programmaonderdelen. In het CBP staat ook, dat de verantwoordelijkheid voor het maken van de programma's bij de omroepen zelf ligt. Die «redactionele autonomie» is vastgelegd in de Mediawet.
Zie hiervoor het antwoord op vraag 2–6.

Vraag 9
Kunt u inhoudelijk en beargumenteerd per citaat uiteenzetten of de video naar uw mening «evenwichtig, pluriform, gevarieerd en kwalitatief hoogstaand is en zich tevens kenmerkt door een grote verscheidenheid naar vorm en inhoud», «op evenwichtige wijze een beeld van de samenleving geeft en de pluriformiteit van onder de bevolking levende overtuigingen, opvattingen en interesses op maatschappelijk, cultureel en levensbeschouwelijk gebied

---

[2] Kamerstuk 30 950, nr. 84.
[3] http://over.npo.nl/uploads/media_item/media_item/97/56/NPO_Concessiebeleidsplan_2015–1434370090.pdf
[4] http://over.npo.nl/uploads/media_item/media_item/97/56/NPO_Concessiebeleidsplan_2015–1434370090.pdf

weerspiegelt» *en* «voldoet aan hoge journalistieke en professionele kwaliteitseisen»?[5]

Antwoord 9
Het is niet aan de overheid om een oordeel uit te spreken over het media-aanbod van de publieke media-instellingen, laat staan om dat per afzonderlijk programmaonderdeel te doen.
In dit verband is het relevant om te wijzen op de motie-Elias van 16 november 2015 die de Staatssecretaris van OCW oproept om met de NPO overeen te komen dat er per 1 september 2016 een NPO-brede ombudsman komt.[6]
Die ombudsman kan alle omroepen en organisaties die via de NPO uitzenden gevraagd en ongevraagd van onafhankelijk advies dienen. Deze ombudsman zou in gevallen van uitzonderlijke overschrijding van journalistieke normen tevens rectificatie in het betrokken televisie- of radioprogramma moeten kunnen afdwingen. Ik ben hierover in overleg met de NPO en de verwachting is dat dit kan worden meegenomen in de prestatieovereenkomst met de NPO.
Een dergelijke «omroepbrede ombudsman» past in het streven van de publieke omroep om verantwoording af te leggen over zijn programmering aan het Nederlandse publiek.

Vraag 10
Vindt u de video een verantwoorde uitgave van gemeenschapsgeld? Zo ja, waarom wel? Zo nee, bent u bereid om PowNed te dwingen om een bedrag ter hoogte van de kosten voor het gemaakte filmpje terug te laten geven aan de staat?

Antwoord 10
Uit het antwoord op vraag 9 valt af te leiden dat de overheid geen uitspraken doet over onderdelen van het media-aanbod van een publieke media-instelling, dus ook niet of zo'n programmaonderdeel een verantwoorde besteding van publieke middelen zou zijn. Het toezicht op de rechtmatigheid van de bestedingen van de publieke media-instellingen is opgedragen aan het Commissariaat voor de Media; het bevorderen van de doelmatigheid van de uitgaven valt onder de verantwoordelijkheid van de NPO.

Vraag 11
Is de video naar uw mening een reden om de publieke bekostiging van de omroep PowNed te heroverwegen? Zo nee, waarom niet?
Bent u bereid om van de redactie van PowNed te eisen hun excuses aan te bieden aan de inwoners van de Bijlmer?

Antwoord 11
De Mediawet bepaalt dat de NPO en de publieke media-instellingen op onafhankelijke wijze voorzien in de uitvoering van de publieke mediaopdracht en dat zij daarvoor op de wijze zoals geregeld in deze wet aanspraak hebben op bekostiging. Die bekostiging kan niet worden «heroverwogen» op basis van een bepaald programma van een media-instelling, want dat zou flagrant in strijd zijn met de hiervoor genoemde «redactionele autonomie» van de publieke media-instellingen.
Het is aan PowNed zelf om te reageren op de reacties die dit programmaonderdeel heeft losgemaakt. Gelet op de redactionele autonomie is het «eisen van excuses» door de overheid niet aan de orde.

[5] Mediawet, artikelen 2.1, 2a; 2.1, 2b; en 2.1, 2e.
[6] Kamerstuk 34 300 VIII, nr. 85.